

berichten worden met de Troonprins verwacht. Het is positief dat volgens de brief van 9 maart de kooplieden de prijs van de grove textiel met 3 % wilden verminderen en dat hun sterke druk om de prijs voor textiel uit de afgelegen aurungs Hendiaal, Baddaal en Jaganathpur te verhogen, weerstaan kon worden. [fol. 1399] De rapportage in de brieven van 25 augustus 1764 en 28 februari 1765 over de verwerving van zijde en zijden stoffen is goedgekeurd. Men verwacht er een gunstig oordeel over uit Nederland en een voordelige verkoop. Hoewel de prijs na verhaspeling $3\frac{3}{4}$ % lager zou zijn en de monsters goed waren, is het toch juist dat er op 19 juni 1765 werd besloten dit jaar geen tanna-banna in te kopen, aangezien er nog genoeg voorraad en een tekort aan contanten was, en er onzekerheid bestond hoeveel er aan adapangia-zijde en tanna-banna geleverd zou worden. Voor de verwerving van opium, de excessief hoge prijs, de slechte kwaliteit in enige kisten en het buitengewone ondergewicht verwijst men naar de generale missive van 20 oktober 1765. [fol. 1400] Daarover en over de slordige verpakking is het bestuur te Patna om uitleg gevraagd. De belemmeringen voor de handel in opium, waarvan de directeur en de hoofdadministrateur in hun aparte brieven van 25 augustus 1764 en 9 maart 1765 melding hebben gemaakt, zijn in de vergaderingen besproken. Men is het ermee eens dat de secunde te Patna, Andries Jurgen Schultz, de eis van de konvooibeambten van een tol van sicca ropia 3225,- voor 215 kisten, die in november 1763 werden verzonden, met bemiddeling van de vermogende kooplieden voor sicca ropia 1000,- had weten af te maken. Bezwaren hadden niets geholpen en daar deze eis krachtig werd gesteld, kon de handel in textiel niet langer stil liggen. Daarbij wordt opgemerkt dat het hard aankomt om naast de dure opium nog na enige maanden zo'n buitengewone afpersing te moeten dulden. Net als het bestuur had men op grond van de brief van het bestuur te Patna van 9 juli 1764 goede hoop gehad [fol. 1401] dat het met de verwerving van opium beter dan verleden jaar zou aflopen en dat de prijs niet omhoog zou gaan. Uit de brief van het bestuur van 9 maart 1765 en die uit Patna van 27 februari bleek het tegendeel. Als de onkosten en daarnaast de buitengewone uitgaven, zoals betaald aan 100 pions voor de beveiliging van de opium, en wat daar nog bijkomt, worden meegerekend, dan is de prijs nog buitensporiger.)

Wij hebben wel opgemerkt uit de brief der ministers van den 25^e augustus 1764 dat de kooplieden, volgens de Patnase berigten van den 16e juni bevorens, zig wegens de troubel in de bovenlanden niet konden verbinden tot het leveren van een sekere quantiteit amphioen tegen een sekere gevixeerde prijs, en dat het Engelsch opperhoofd Billers mede te kennen had gegeven, dat de eysch van Bancahoelo van 250 à 300 kisten absolut voldaan moest worden, en dat hij dus genoodsaakt was de markt te volgen, sonder met ons te kunnen bepalen de prijs die men uytterlijk besteden zouden. Dog sonder ons breedvoerig uyt te laten over het ongefundeert en nietig voorwendsel van gemelde Billers in desen, hoe seer sulks ook aanloopt tegen de aangepane conventie, waarvan het fundament was om met elkanderen over de prijs het nodige te beramen en voor te komen dat de amphioen door wedsijdsche particuliere opkoop niet als bevoorens so hoog in prijs opgejaagt wierde, temeer men vrij meer reden gehad zoude hebben die exceptie, indien al admissibel was, van onse kant te maken, daar men 1000 kisten geëyscht hadde.

Fol. 1401r-1402r.

(Om deze redenen is, wegens de gewekte verwachting, de Hoge Regering zeer verbaasd dat de eerste partij opium f 429,1,- en de volgende f 490,19,4 de 100 pond heeft gekost en de prijs naderhand nog meer is gestegen. Terwijl er reeds in april, juni en juli ropia 10.300,- aan de leveranciers was verstrekt, geeft het te denken dat in november toch de marktprijs betaald werd. Op het bezwaar van het bestuur tegen het achterhouden van de prijs, verontschuldigde het bestuur te Patna zich in zijn brief van 9 december 1764 met het argument dat de marktprijs pas later op basis van die in november was vastgesteld. Het bestuur koestert achterdocht [fol. 1403] tegen het bestuur te Patna daar er tegenstrijdigheden in de brieven vandaar zijn en de prijsstijging in algemene termen aan de opkoop en de machinaties door particulieren wordt toegeschreven. Het liet, om het ongenoegen van de Hoge Regering te